

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá imateriální (nemajetkovou) újmou v občanském právu. Imateriální újma je aktuálním tématem, protože vzniká především zásahy do osobnostních práv osob a dotčené osoby tak její dopady pociťují intenzivněji než v případě materiální škody. Práce se snaží podat komplexní přehled všech aspektů problematiky nemateriální újmy. Vychází z účinné právní úpravy, především ze zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

V první části se práce zabývá teoretickým popisem nemateriální újmy a vymezením základních pojmů, které s ní souvisí. Je zde rozvedena aktuální příslušná právní úprava a přehled historického vývoje právní úpravy imateriální újmy s důrazem na území České republiky. Součástí teoretické části je rovněž přehled změn, které nastaly v právní úpravě imateriální újmy v roce 2014 po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku. Následuje rozbor předpokladů, které jsou podmínkou vzniku nároku na odškodnění za utrpěnou imateriální újmu, včetně výjimek a souvisejících institutů.

Druhá část práce se zabývá jednotlivými složkami ochrany osobnosti. Mimo konkrétní osobnostní práva práce obsahuje rovněž zvláštní instituty a oblasti, kterých se nemateriální újma týká (ztráta radosti z dovolené, nemateriální újma vzniklá právníckým osobám, nemateriální újma vzniklá při nekalé soutěži).

Třetí část práce obsahuje pojednání o jednotlivých nárocích vyplývajících ze vzniklé nemateriální újmy. Největší pozornost práce věnuje náhradám za újmu na životě a zdraví člověka. Proto obsahuje rozbor Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví. Metodika je nezávazný dokument, který má soudům při jejich rozhodování pomoci s určováním výše náhrad při újmě na životě a zdraví. Dále je jejím účelem sjednocení rozhodovací praxe. Souvislostem, které vedly ke vzniku Metodiky a předchozí právní úpravě určování výše náhrad za újmu na zdraví a při usmrcení, se práce věnuje ve svém závěru.